

Nati Arreitunandia Larrañaga Tolon

*Mutriku
Gipuzkoa (1939)*

Aurkibidea

Biografia

Mutrikuko beste hainbat emakume bezala, gaztetatik arrain-fabriketan lan egindakoa da. Ezkondu ondoren, bost seme-alaba izan zituen, eta haurrak zaintzen gelditu zen etxean. Elkarriketa bere senarrarekin batera egin zitzaion, Domeka "Sordo".

Zintak

MUT-021

- **Proiektua:** Mutrikuko kantak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arrizabalaga, Nerea - Garagarza, Garbiñe
- **Data:** 2008-11-07
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

MUT-022

- **Proiektua:** Mutrikuko kantak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arrizabalaga, Nerea - Garagarza, Garbiñe
- **Data:** 2008-11-07
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. Moilan hazitakoa I

- **Erref:** MUT-021/004
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:07:57. **Bukatu:** 00:09:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoko arriskuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Mutrikuko moilan bizi zen "Martin txikineko etxe azpian". Ezkondu eta gero, etxez aldatzea asko kostatzen zitzaion.

2. Moilan hazitakoa II

- **Erref:** MUT-021/006
- **Iraupena:** 0:00:23. **Hasi:** 00:12:01. **Bukatu:** 00:12:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoko arriskuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Moilakoek moilan egiten zuten bizimodua. San Piñastegi kalean elkartzen zen lagunekin, eta han jolasten zuten.

3. Umetako jolasak

- **Erref:** MUT-021/007
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:12:24. **Bukatu:** 00:13:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasak: sakaponetan, diabolarekin, anduaka... ibili ohi ziren.

Gaiztakeria: amari arrosa ostu eta perlat askatzen zituen gero haiekin jolas egiteko.

4. Bederatzi urterekin "morenitorenera"

- **Erref:** MUT-021/008
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:13:54. **Bukatu:** 00:17:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Eskolatik ihes egiten zuen, eta eskolako maleta portale batean gordetzen zuen. Sagar bila, jolasera... joaten zen. Eskolatik ihes egiten zuela eta, udaberrian amak "morenitorenera" bidaltzen zuen lanera. Bederatzi urte izango zituen orduan. Harri bat jartzen zioten lantokian, mahaira irits zedin. Arropak "salmuerarekin" (gesalarekin) zikinduta joaten zen etxera; hurrengo egunean arropa bera jantzi behar izaten zuen.

5. 11 urterekin eskabetxera

- **Erref:** MUT-021/009
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:17:04. **Bukatu:** 00:18:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

11 urte pasatxo zituela hasi zen eskabetxean lanean "Arrasatenean". Zortzi orduan zortzi pezeta irabazten zituen. Lankideen izenak eta laneko kontuak aipatzen ditu.

6. Don Joserenean bederatzi pezeta egunean

- **Erref:** MUT-021/010
- **Iraupena:** 0:03:20. **Hasi:** 00:18:44. **Bukatu:** 00:22:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

"Arrasatenean" lanean zebilera, Don Joserenera joateko proposamena jaso zuen. Eguneko bederatzi pezeta eskaini zizkioten (irabazten zuena baino pezeta bat gehiago), eta Natik hasieran ezezkoa eman arren amak joateko esan zion. 30 pezeta ordaintzen zuten etxearen errenta. Lankideen izenak eta laneako kontuak aipatzen ditu.

7. Lana eta gau-eskola

- **Erref:** MUT-021/011
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:22:04. **Bukatu:** 00:23:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Don Joserenean lanean zebilela, Bustorenera joateko eskaintza egin zioten. 14 urte egiteko zituela hasi zen Bustorenean. Lanera joateaz gain, San Migelera joaten zen eskola ziurtagiria ateratzera; beste bi urtean ere gau-eskolara joan zen.

8. Aita arrasteroan

- **Erref:** MUT-021/013
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:24:43. **Bukatu:** 00:27:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoarekiko jarrera

Laburpena:

Moilan bizi zeneko oroitzapenak. Natiren aita arrasteroan ibili zen. Argazki bat du hizpide: argazki horretan bere aita arrasteroan agertzen da; aitarekin batera agertzen diren beste gizonen izenak ere aipatzen ditu. Aitak Pasaiaitik arraina ekartzen zuenean, Nati joan ohi zen familiako lagun batzuei legatz "bixarrak" eramatera. Arrasteroan Pasaiaitik ateratzen ziren.

9. 'La Esperanza' autobusa

- **Erref:** MUT-021/014
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:27:05. **Bukatu:** 00:27:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:

Lekeitiotik Debara arteko bidea egiten zuen 'La Esperanza' autobusak. Autobusa non gordetzen zuten gogoratzen du.

10. Eskabetzeko otoitzak eta hotza

- **Erref:** MUT-021/015
- **Iraupena:** 0:03:56. **Hasi:** 00:27:50. **Bukatu:** 00:31:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Bustoneko eskabetxe lantegiko kontuak. Goizeko otoitzak, arrosarioak... esaten zituzten lanean zebiltzan bitartean. Negu garaian, elur ugari egiten zuen; astean zehar oholezko zapatekin ibiltzen zen Nati. Lanean zegoela, aitonak txokolate beroa ematen zion arratsaldetan. Mahai azpian barraseroa zutela egiten zuten lana, baina Nati oinutsik egoten zen ospelak izaten zituelako.

11. Ezkontzerako lana utzi

- **Erref:** MUT-021/016
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:31:46. **Bukatu:** 00:33:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Zazpi urte egin zituen eskabetxean lanean. 22 urte egiteko zituela ezkondu zen, eta ezkondu baino hilabete batzuk lehenago utzi zion lanari. Ama izan eta gero ere aritu zen eskabetxean lanean.

12. Bederatzi urte zerbitzari lanetan

- **Erref:** MUT-021/017
- **Iraupena:** 0:04:14. **Hasi:** 00:33:09. **Bukatu:** 00:37:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Bederatzi urte egin zituen zerbitzari lanetan Ondarroako jatetxe batean. Ustekabean, zerbitzari bat falta zela eta joan zen laguntzera, eta bederatzi urtean aritu zen zerbitzatzen. Zerbitzari lanari utzi zion bost ume zituelako.

13. Bi solairu eta gainalde irekiko autobusa

- **Erref:** MUT-021/019
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:37:44. **Bukatu:** 00:38:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:

Bi solairu eta gainalde irekiko autobusa ibiltzen zen Ondarroa eta Debara joateko. Debako jaietara eta joaten zirenean eguraldi ona egiten bazuen, denek goian nahi izaten omen zuten.

14. 17 itsasontzi Mutrikun

- **Erref:** MUT-021/035
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:56:05. **Bukatu:** 00:56:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:

17 itsasontzi ere ezagutu izan dituzte Mutrikun. 'Salve', 'Pilartxo', 'Nazareno'... ontziak aipatzen dituzte.

15. Dakarreko kontuak

- **Erref:** MUT-022/008
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:08:38. **Bukatu:** 00:10:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Kostaldeko arrantza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

<p>Dakarren (Senegal) sei hilabete egin zituen arrantzan Domekak: urrian joan eta martxoan bueltatu ziren. Antxoaren denboraldirako bueltatu ziren. Dakarreko (Senegal) atuna eta hemengoa behardinak omen dira. Etxekoei zer opari ekarri zizkien kontatzen du. Sei hilabetea 10.000 pezeta irabazi zituen.</p>

16. Eskabetxean lan faltarik ez

- **Erref:** MUT-022/011
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:11:44. **Bukatu:** 00:14:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Lehorreko lana. Eskabetxeko lanari buruz hitz egiten du Natic. Antxoa portura iristen zenean, abixua jasotzen zuten antxoa gazitzera joateko. Antxoa gazitzen lan asko izaten zen. Pasadizo bat kontatzen du.

17. Jornala eta aparteko orduak

- **Erref:** MUT-022/012
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:14:36. **Bukatu:** 00:17:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Lehorreko lana. Lehen, antxoa asko harrapatzen zen, eta eskabetxean lan mordoa izaten zen; langileek aparteko orduak sartu behar izaten zituzten. Natik jornala amari ematen zion, baina "estraordinarixua" (aparteko orduengatik jasotako ordainsaria) berarentzat izaten zen; ordu gehiago sartzeko gogoz egoten zen. Lanean zeudela, kafe ugari hartzen omen zuten.

18. Antxoaren kontserba

- **Erref:** MUT-022/013
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:17:38. **Bukatu:** 00:18:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Lehorreko lanari buruzko azalpenak. Antxoa gazitu eta segituan latan sartu behar izaten da. Kontserba lantegiko italiarrek "plata, plata" esaten zien antxoaren tripa pare zuria nahi izaten zutelako; ez zuten nahi izaten bizkar alde beltza jartzerik. Antxoak barrilean banan-banan nola enpakatzen zituen azaltzen du.

19. Arraina eta beroa

- **Erref:** MUT-022/015
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:19:24. **Bukatu:** 00:20:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Lehorreko lanari buruzko azalpenak. Emakumeak kontserba lantegian egoten ziren, eta arraina moilatik kamionean eramaten zuten lantegira. Moilako Bustoneko lonjetan gazitzen zutenean, berriz, karroarekin garraiatzen zuten arraina. Itsasontzietatik arraina atera eta otarretan banatzen zen. Arrain asko izaten zen, eta maiatzeko beroarekin mandeuliak ibiltzen omen ziren.

20. Lanpua

- **Erref:** MUT-022/016
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:20:40. **Bukatu:** 00:21:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Lanpua esaten dio atun txikiari. Arrain horrek nolako ezaugarriak dituen azaltzen du. Urte batean atun asko harrapatu zela gogoratzen du: kontserba lantegian atun mordoa zegoen.

21. Marinel eta soldapatroi

- **Erref:** MUT-022/025
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:27:49. **Bukatu:** 00:30:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:

Domeka marinel eta soldapatroi lanetan ibili izan da itsasoan. Batzuen eta besteen eginkizunak zein ziren azaltzen dituzte. 'Udaberri', 'Mikel' eta 'Itxaropena' itsasontzien tripulazioari buruz hitz egiten dute.

22. Txalupa-mutil

- **Erref:** MUT-022/026
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:30:08. **Bukatu:** 00:31:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak

Laburpena:

<p>Txalupa-mutilaren eginkizunak azaltzen ditu. 14 urte ingururekin itsasoan hasten zirenak izan ohi ziren. "Partila"ri dagokionez, marinelen erdia jaso ohi zuen.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-01-20

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com